

spodarstva in utegne - postati nevarno sedanjemu družabnemu redu. Ker morajo denarni zavodi v prvi vrsti gledati na to, da zadovolje svoje upnike — vlagatelje —, so ob neprestanem dviganju vlog primorani popolnoma ustaviti dovoljevanje novih posojil in kreditov, že prej-dovoljene kredite pa izplačevati le v nujnih, neodložljivih primerih, dokler bo to sploh mogoče. Posledice utesnitve kreditov ali pomanjkanja gotovine so številne ustavitve ali vsaj omejitve industrijskih in obrtniških obratov, rastjoča brezposelnost, propadanje trgovin, odpustanje nastavljenecv in delavcev. **Taki ljudje, ki nič ne zaslužijo, tudi ne morejo kupovati kmetijskih pridelkov, ali pa tiščijo ceno tako dol, da mora zopet kmet obupati.** Ako bo to stanje trajalo dalje, bodo denarni zavodi prisiljeni, odpovedovati in izterjati posojila, kar bo združeno s padanjem cen nepremičninam, ki so se v zadnjem času čisto dvignile visoko nad resnično vrednost. In tako se utegne zgoditi, da bodo tisti, ki so zbog nezaupanja v dinar kupovali posestva, doživeli prav bradko razočaranje.

Opetovano že se je z najbolj mero-dajnih mest povdarjalo, **da se za dinar ni bati, in da inflacije ne bo**, ker je pod nobenim pogojem biti ne sme, ako ne-čemo, da naše gospodarstvo ne propade popolnoma. Tega se vsi naši gospodarski krogi in vsi vodilni finančniki dobro zavedajo in bodo držali dinar za vsako ceno. Zato kvišku glave! Zaupajte samim sebi, zaupajte naši valuti, zaupajte brez skrbi našim denarnim zavodom, za katere jamčijo občine, bano-vine in zadrugarji z vsem svojim premoženjem, zaupajte našim močnim bankam, ki financirajo našo industrijo in našo trgovino in so s svojim doseda-njim delovanjem dokazale, da so vaše-ga zaupanja vredne. Denar v denarne zavode, denar mora krožiti v prometu, da se omogoči potrebna izmenjava zemeljskih dobrin, da se zopet prično in dokončajo razna dela in da pridejo lju-dje, ki hočejo delati, do kruha. Sedanje neznosno stanje se mora izpremeniti, ali pa bomo — izginili!

Kakšno korist bodo imeli tisti, ki se-daj denar skrivajo? Izgubili ga bodo! Če denarja ne dajo iz svojih nogavic, ga bo seveda treba tiskati in bo izgubil svojo sedanjo vrednost.

Vsi, ki imate denar, zavedajte se, da mu rešite vrednost le, ako ga izročite prometu, ako ga naložite v denarnih zavodih!

*

All kmetom res ni treba plačevati (pol leta) obrestih in kapitala?

Novi zakon o zaščiti kmetov je bil te dni v »Službenih Novinah« objavljen. Opozarjamo, da ta zakon v razmerju kmetičkih dolžnikov do posojilnic ter raznih hranilnic ne napravi nobene spremembe. Dolžnikom posojilnic in hranilnic se torej plačilo obresti in glavnice ne odloži za pol leta, ampak je **te treba plačati kakor dozdaj, takoj ko zapadejo.** Dolžniki se lahko tožijo, če

ne izpolnijo svojih dolžnosti, posestva se jim lahko na dražbi prodajo kakor dozdaj. Zato se vse dolžnike posojilnic kakor tudi hranilnic resno opozarja, da svoje dolžnosti do posojilnic in hranilnic ravno tako izpopolnjujejo kakor dozdaj, da redno plačujejo obresti in zapadlo glavnico. S tem se izognejo raznim sitnostim in stroškom ter se obvarujejo škode.

Ali je denar v denarnih zavodih varen?

Denar v denarnih zavodih je popolnoma varen. Dinar **ne izgubi svoje vrednosti**, ker takolimenovane inflacije ne bo. Zato bodite mirni in pustite denar v denarnih zavodih, kjer je popolnoma varen. V denarnih zavodih zdaj ni gotovine, ker ljudje denar po nepotrebnem doma držijo, dasiravno ga ne rabijo. Denarni zavodi imajo vloženi denar izposojeni in ga morajo poprej iztirjati, potem šele lahko izplačajo vse vloge. Kje pa naj dolžnik danes dobi denar, da bi vrnil svoje posojilo, ko pa denarja nikjer ni, ampak ga imajo ljudje v nogavicah skritega? Tako iztirjanje dolgov traja najmanj osem mesecev, danes pa se seveda še v osmih mesecih ne more iztirjati. Vlagatelji! Bodite mirni. Denar v denarnih zavodih je varen. Pustite ga, kjer je naložen. Če v jesen, ko je nastal med vlagatelji enak nemir, smo Vam enako svetovali in smo prav imeli. Denar takrat ni padel in tudi zdaj ne bo.

Najstarejši duhovnik v naši škofiji umrl. V Šmartnem pri Slovenjgradcu je umrl 22. aprila tamošnji upokojeni nadžupnik, častni kanonik in dekan g. Janez Lenart v visoki starosti 90 let. Rajni se je rodil v Cirkovcah pri Pragerskem 27. maja 1842 in je bil posvečen leta 1868. Kaplanoval je na več kaplanijah in med drugimi tudi pri Sv. Petru pod Sv. gorami. Župnik je bil na Tinju na Pohorju, v Poljčanah, kjer je pozidal novo župno cerkev. Iz Poljčan se je preselil leta 1900 kot nadžupnik v Šmartno, kjer je postal leta 1919 dekan in radi vsestranskega uspešnega delovanja je bil odlikovan od škofa z imenovanjem za častnega kanonika. Blagopokojni je bil priljubljen dušni pastir, delaven na polju ljudskega napredka ter vrl narodnjak v oni za Slovence trdi dobi v rajni Avstriji. Radi krepke in vesele narave je dočakal visoko starost blizu 90 let. Blagi duhovniški duši svetila večna luč in ostani mu ohranjen hvaležen ter časten spomin med duhovnimi sobraty in med narodom!

Znan frančiškan umrl. V Mariboru je zatislil za vedno oči po celem Slov. Štajerskem znani frančiškan in dolgoletni voditelj tretjega reda g. p. Filip Perc. Blagopokojni se je rodil 18. julija 1861 na Prevorju pri Pilštajnu, mašniško posvečenje je prejel leta 1884. Služboval je pri Sv. Trojici v Slov. goricah in nad 30 let v Mariboru pri Materi milosti. Kot dolgoletni voditelj tretjega reda je

bil odlikovan od škofijskega ordinariata z naslovom duhovnega svetovalca. Blagi duhovniški duši ostanimo hvaležni preko praga smrti duhovni tovariši in vsi verniki, ki ste ga poznali! Naj počiva v miru!

Mati mariborskega g. stolnega župnika umrla. V župniji Pišce je umrla mati mariborskega g. stolnega župnika in kanonika Mihaela Umeka. Blagopokojna Marija je dosegla starost 73 let, je bila vzgledna mati ter skrbna gospodinja. Blagi mamiči večni mir in pokoj, g. kanoniku in preostalim naše sožalje!

Dopisa iz Ribnice na Pohorju in iz Šmartna pri Slovenjgradcu opisujeta pogrebni slovesnosti za zadnji teden umrlima zaslužnima duhovnikoma, gg. župnikom Andr. Fišer in častnim kanonikom Jan. Lenart.

Nožev konico je imel v glavi. V mariborski bolnici je umrl radi hudih bolečin v glavi gozdni delavec Jožef Benedek iz Gortine pri Slov. Bistrici. Radi sumljivih okoliščin so Benedeka razteslili in odkrili v desni strani lobanje 4 cm dolgo rjavo nožev konico, ki je segala v možgane. Bogznaj kako dolgo je že živel najbrž v tepežu zaboden z jeklom v glavi, dokler ni povzročilo vnetje možganov smrti. Državno pravdnistvo je uvedlo preiskavo o tem čudnem slučaju.

Žrtv mladostne radovednosti. V ptujsko bolnico so oddali z zelo nevarnimi ranami ter opeklinami po obrazu 14 letnega Mirka Zorko iz Jursinc. Fant je napolnil steklenico s smodnikom in užgal. Smodnik je eksplodiral nepredvidnežu v obraz in bo še lahko ob vid.

Obesil se je 19. aprila viničar barona Haerdta, Anton Petrovič, na Dravinjskem vrhu štev. 20 pri Št. Vidu v ptujski okolici. Vzrok smrti so bile težke družinske razmere.

Z vojaško pištolo nad tovariša. V Stoječih pod Ptujem so popivali pozno v noč v krčmi vaščani. Ko je bilo vse v objemu preobilnega alkohola, je prišlo do prepira in posestnik Joža Kristovič je potegnil iz žepa vojaško pištolo in hotel ustreliti Štefana Kranjca. Slednji je izbil nasprotniku orožje, da je padlo na tla, se sprožilo in kroga je ranila Kristoviča v nogo, a le lahko. Ponovno je zagrabil Kristovič pištolo in tokrat je oddal strel Kranjcu v prsa, da je obležal na mestu mrtev. Ko je obležala žrtev, se je seve vse razkropilo in fantje so se odpeljali na kolesih po orožnike v Zavrč. Aretirani ubijalec se je po stari bojazljivi navadi izgovarjal s popolno pijanostjo, pa je imel slab namen že tedaj, ko je vzel vojaško orožje seboj v krčmo med sovaščane.

Obešenega so našli 19. aprila na podstrešju v Ptuju znanega vinskega trgovca ter veleposestnika Franca Osterbergerja. Ugledni trgovec je izvršil samomor v duševni zmedbi.

Kočar brez strehe. V Hodošah v ptujskem okraju je uničil požar kočarju Janezu Lubecu stanovanjsko in gospodarsko poslopje, ki sta bili leseni in kriti s slamo.

Roparska napadalec ušla. Matilda Povh, posestnica v Vrbi pri Dobrni je

Dunajski kardinal in nadškof
dr. Piffli †.

bila v nedeljo sama doma, ker so drugi odšli k službi božji. Naenkrat sta udrila pri vratih dva neznanca in zahtevala od ženske pod pretnjo smrti denar. Denarja ni bilo, pač pa sta se spravila lopova nad shrambo, kjer je bilo svinjsko meso in slivovka. Posestnica je med pobrkavanjem utekla ter obvestila orožnike, ki so bili koj na licu mesta, vendar sta jo bila drzneža že odkurila brez sledu.

Dinamitna mina mu je raznesla glavo. V rudniku Zbelovo pri Poljčanah je eksplodirala pri razstreljevanju predčasno dinamitna mina, ki je strahovito raznesla telo in raznesla glavo 20 letnemu delavcu Francu Ferležu.

Zločinčeva roka požiga letos po vrsti gospodarska poslopja po okolici Brežic. Vedno po noči. Po požaru v bolnici se je začelo. Gorelo je pri Vogležu, Trnje 1; pri Brataniču, Bukošek 11; pri Ivanšku, Bukošek 24; pri Levaku, Bukošek 10; in zadnjič zopet v Trnju 4 pri Hozlerju, kateremu je pred leti pogorela hiša, a zdaj gospodarsko poslopje. Ker so to gospodarska poslopja večinoma lesena, strehe slamnate, a v Bukošeku ni večjega potoka, je jasno, da kljub trudu gasilnih društev navadno vse pogori, reši se jedva živina. — Izmed teh pogorelcev se posestnik Jožef Levak prav priznava zahvaljuje Vzajemni zavarovalnici v Ljubljani, ki mu je zavarovalnino kulantno izplačala. Svetovati je posestnikom, da pravočasno poskrbe za zadostno zavarovanje, in to lahko store

kar pri odličnem in solidnem domačem slovenskem zavodu, pri Vzajemni zavarovalnici v Ljubljani, ki ima povsod svoje zastopnike!

Nad trgovca Pavla Stergarja v Sevnici so se spravili v noči 16. aprila vlomilci in odnesli več sto metrov manufakturnega blaga in drugih dobrot. Vlom in tatvine so osumljeni trije krošnjari, ki so se potepali nekaj dni po Sevnici ter okolici.

Nečloveški sin. V Blatni Brezovici pri Vrhniku na Kranjskem je izročil 73 letni posestnik Franc Jeraj posest svojemu sinu Josipu, ki je bil dalje časa v Ameriki, odkoder pa se je vrnil kot zapravljivec. Stari Jeraj je živel s svojo ženko na prevžitku, a vedno pijani sin je iskal prepire, dokler ni zadnje dni radi žage udaril očeta po glavi. Starček je radi tega udarca pozneje umrl in sin bo dal odgovor, ker se je spozabil tako dale, da je ubil lastnega očeta.

Vlom. V Dobrinjah pri Ljubljani je vlomil neznanec pri mesarju Mihaelu Anžiču in mu izmaknil iz listnice 15 tisoč Din.

Požigalec je podtaknil ogenj posestniku Šveglu na Rečici pri Bledu. Požar je uničil skedenj, poln sena, slame ter detelje, hlev in drvarnico. Kakor pri nas na Dravskem polju, je tudi v okolici Bleda neznan požigalec že precej dolgo na delu.

Strahna poplava v naši državi. O strahotah poplave po južnih in najbolj rodovitnih delih naše države smo poročali že zadnjič. Od našega zadnjega poročila pa se je poplavna neugoda znatno povečala vsled neprestanega deževja in naraščanja: Donave, Save, Tise, njihovih pritokov in rek po Bosni in Srbiji. Nad 50.000 ha rodovitne zemlje je uničene. Uničen je večji del Mačve, ki je najbolj žitorna pokrajina naše države. Sredi noči 20. aprila se je zrušil nasip ob Savi in voda je udrila s tako silo preko vasi Sremska Rača, da je porušila vse hiše in se niti ne pozna več, kjer je stala imovita naselbina. Iz ogromnega jezera je štrlel iznad valovja edino še cerkveni zvonik. Ljudje so se še pravočasno rešili, ker je odredila oblast izpraznitev vsega ogroženega okraja. Radi dviga Donave je bil izliv Save v popolnem zastoju, tako da je vedno bolj naraščalo jezero krog Beograda. V Beogradu samem se je dvignila voda za 80 cm in so bili preplavljeni vsi nižje ležeči dela mesta. V Srem-

Francoskega duhovnika in 30 let med
Eskimi delujočega misijonarja Arsena
Turquetila je imenoval papež za škofa
vseh pokrajin ob severnem tečaju.

ski Mitrovici je izpodjedlo vodovje nad 500 hiš. Nepregledno škodo je napravila po Bosanski Krajini reka Drina. Najbolj opasen položaj je bil med Slavonskim Šamcem in Županjo. V okolici Slavonskega in Bosanskega broda je bilo preplavljenih 23 vasi. Obupano prebivalstvo je bilo s požrtvovalno pomočjo vojaštva noč in dan na delu in je skušalo zaječiti nadaljnje poplave z zasilnimi nasipi in ojačenjem glavnih nasipov, kolikor niso odrekli že pri prvih navalih poplave. Delo je bilo nepopisno težavno in na tolikih mestih brezuspešno, ker je bilo vse tako razmočeno, da se je sproti udiralo in podiralo.

Vešči vlomilci so vlomili v noči 20. aprila v Zagrebu v nadškofijsko pisarno na Kaptolu in odnesli iz železne blagajne 60.000 Din.

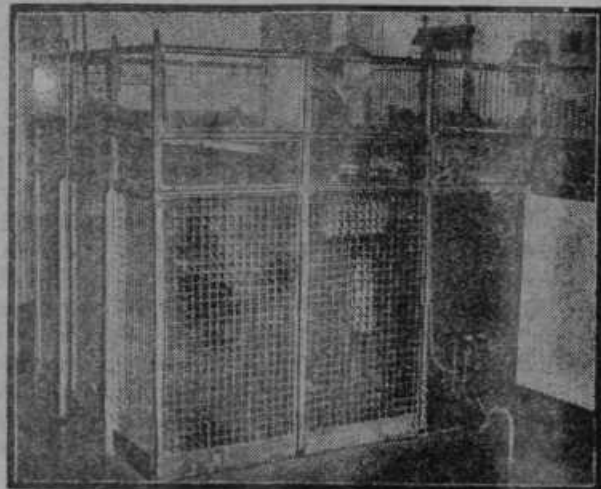
Samomor znanega veleindustrijalca. V Monakovem si je sam končal življenje znani veleindustrijalec dr. Steinbeis, ki je vzdrževal ogromno lesno industrijo na Hrvaškem in po Bosni. Časopisje naglašja, da je ta samomor vzrok poloma podjetij kralja vžigalic Kreugerja.

Posledice poloma kralja vžigalic Šveda Kreugerja. Ponovno smo že poročali, da se je ustrelil v Parizu kralj vžigalic Kreuger. Časopisje sedaj namigava, da so položili v Parizu v krsto in prepeljali na Švedsko le Kreugerjevo pupo, on sam pa lepo živi na svojih posestvih na otoku Sumatra pod Indijo. Po razglasu Kreugerjeve smrti je prišlo do popolnega poloma vseh njegovih

Levo: Lovski grad pri Sinaji, last romunskega kralja, je požar popolnoma uničil.

Desno: Kletke za bančne blagajnike so vpeljali po londonskih bankah. Na ta način so blagajniki zavarovani pred nepričakovanimi napadi velikomestnih lopovov.

Na španskem so obhajali pred dnevi slovesno obletnico proglasitve republike. Ministrski predsednik nadzira vojaško parado.

podjetij, ker je bil kralj vžigalic eden največjih in najbolj pretkanih goljufov in ponarejevalcev podpisov odličnih državnikov na zadolžnice in vrednostne papirje. Izgube, ki jih je svet utrpel zaradi Kreugerjevega poloma, se cenijo skupno na tri milijarde mark. Od teh odpade približno milijarda na Francijo, 900 milijonov na Zedinjene države, 300 milijonov na Švedsko, ostalo pa na Anglijo, Nizozemsko in Švico. Vsota treh milijard predstavlja samo direktno izgube. Izgube glavnega Kreugerjevega podjetja v Ameriki cenijo na 50 milijonov dolarjev.

Dolgo ostati mlad! Kdo ne bi tega hotel? No k temu je treba predvsem dobro delovanje želodca in črevesja ter redno kroženje krvi. Redne pitne kure z dietet. »Planinka«-čaj Bahovec pomagajo k temu.

Poročilo iz Celja: Vsa celjska okolica, od otroka do starega človeka že pozna manufakturno in modno trgovino »Pri sv. Antonu« v Celju, Gosposka ulica 2, znana je trgovina vsakomur, ker so cene poleg dobrega blaga skrajno nizke, izbira velika, posrežba točna in izredno prijazna. Kdor enkrat kupi pri sv. Antonu, ta je našel trgovino za oblazilo, kakor si jo je želel. Priporočam Vam torej, da si te vrstice dobro zapomnite in pazite, kadar pridete v Celje zaradi nakupa oblačilnega blaga, na sliko sv. Antona, katera je izvešana na trgovino. 453

Ali že veste, da je manufakturni trgovini Valentin Hladin v Celju zrlaven Marijine cerkve) ravnokar dospela velika množina svežega pomladanskega in poletnega blaga, katerega prodaja po globoko znižanih cenah. V interesu odjemalca je, da si njegovo lepo sortirano zalogo nemudoma ogleda, ter se na lastne oči prepriča, kako si zamore še danes vsakdo kriti svoje potrebščine in to z zmernimi sredstvi. Občinstvo se vabi, da te ugodne prilike ne zamudi ter nemudoma obišče to že itak dobro znano trgovino. 538

Napredek in snaga v gospodinjstvu. Napredek je napredek priskočil na pomoč tudi gospodinjstvi ter ji odvzel njeno težko skrb glede vzdrževanja snage v gospodinjstvu, nudeč ji novodobno sredstvo za čiščenje. Poprej so se čistili predmeti z drgnjenjem, in sicer tako, da so se umazana mesta krepko tria, s čimer se je hotelo doseči to, da se delci nesnaga odstranijo od predmeta. Pri tem se je naravno v znatni meri kvaril tudi sam predmet, ki se je čistil, pa je postal sčasoma grd. Čim bolj so bili posamezni predmeti umazani, tem bolj raskava sredstva so se jemala za čiščenje. Za jedilni pribor se je jemal celo smirkov papir. Zdaj je pa napredek tudi tu pomagal: gospodinjstvi ni treba več drgniti, praskati in strgati — ona jemlje Vim. Vim je dovršeno čistilno sredstvo, katerega delovanje temelji v tem, da

nesnaga razkroji, a nikakor ne odtrga. Vim zmehča delce nesnaga in krpa, s katero se predmet čisti, odstrani brez truda vso nesnago. Zda niso predmeti več opraskani in odrgnjeni, njih površine ostanejo gladke in svetle, oni se ne kvarijo, temveč ostanejo lepi. To olajšanje je treba zahvaliti Vimu.

Podružnica Vzajemne zavarovalnice v Celju nam piše sledeče: Z ozirom, da se zavarovalnici vedno begajo po neresničnih vesteh, češ, da je Vzajemna zavarovalnica v zvezi z različnimi samopomočmi, ponovno izjavljamo: Vzajemna zavarovalnica ni istovetna z Vzajemno samopomočjo in tudi ne z Eksportno zadrugo. Vzajemna zavarovalnica je popolnoma samostojen zavod. Ima svoj posmrtniški oddelček »Kari-tase«, ki je ustanovljen in se vodi strogo na zavarovalno tehnični podlagi. Vzajemna zavarovalnica ima v vsakem večjem kraju svojega poverjenika, ki je pooblaščen sklepati zavarovalne ponudbe in daje vsakemu radevolje pojasnila. Priporočamo, da se na naše poverjenike in poletnike obračate z vsem zaupanjem. 576

Letala v službi iskalcev zlata in lovcev.

Pasje sani in čoln sta zgubila v pokrajinah proti severnemu tečaju veljavo. Letala se ne poslužujejo le raziskovalne ekspedicije, ki prodirajo v severne kraje, ampak tudi že iskalci zlata, kovin in petroleja v težko dostopnih krajih Kanade in polutoka Alaska.

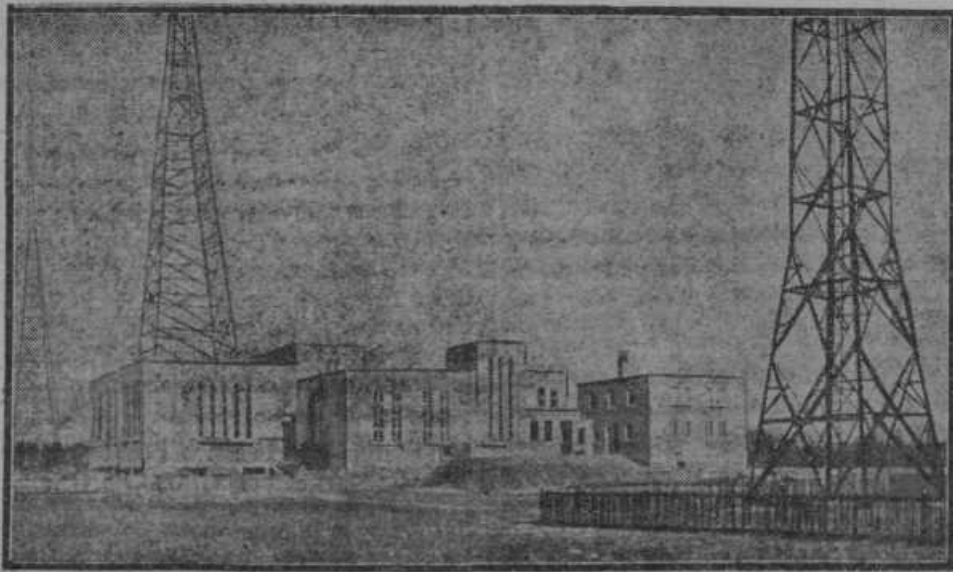
Zlata polja ob Rdečem jezeru.

Najbolj izdatna zlata žila v Kanadi se razprostira po okolici Rdečega jezera, ki je oddaljeno 150 zračnih km od zadnjega človeškega bivališča. Ko so odkrili to zlato polje leta 1926, se je raznesla vest o zlatu z bliskavico med prebivalstvom ogromno razsežne Kanade in po državah Severne Amerike. Na tisoče zlata željnih se je podalo v smeri proti Rdečemu jezeru. Veliko jih je poskusilo dospeti na cilj na smučih, drugi so si nabavili pasje sani. Najhitrejša pasja vprega je rabila 12 dni do Rdečega jezera. Danes preleti aeroplan to razdaljo v eni uri.

Zlata žila ob Hudson zalivu.

Nekaj let po odkritju zlata žile ob Rdeč. jezeru so naleteli nekateri drzni iskalci še na večja in bogatejša zlata polja v bližini trdnjave Churchill ob Hudson zalivu, 1000 km od Rdečega jezera. Zvezo med obema zlatima žilama so vzdržavali s pomočjo pasjih vpreg. Pri najbolj ugodnem vremenu je trajala vožnja cela dva meseca. Kljub nepopisnim potnim težkočam je zraslo v kratkem na novo odkritem zlato vsebujočem polju veliko taborišče. Da bi pa spravili na omenjeni kraj v vsej naglici prehrano za iskalce zlata, dinamit za razstrelbe debelega večnega ledu, orodje in druge potrebščine, je naročila kanadska vlada nekaj letal. Nobeden od teh aeroplanov pa ni prišel na cilj. Vsi so zašli v snežene burje in so morali pristati. Pri prisilnih pristankih so se pokvarili motorji in letala se niso mogla dvigniti v zrak. Odposlali so za ponesrečenimi slovitega pilota Balchena, ki se je udeleževal svojčas voženj znamenitega ameriškega admirala ter raziskovalca severnega ter južnega tečaja Byrda. Balchen je vzel seboj na rešilni polet dva mehanika s potrebnim orodjem. Našli so ponesrečena letala in so jih tudi popravili za nadaljevanje vožnje. Nato se je lotil Balchen poleta v Hudson zaliv. Vožnja se je posrečila in Balchen jo je ponovil brez vsake ne-zgode 15 krat in je preletel v celem 25 tisoč km v najslabših podnebnih pri-likah.

Balchenovi poleti so navdušili razne zasebne letalske družbe, ki so začele

Nova in najbolj novodobno opremljena radijo postaja Društva narodov v Ženevi.